

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 26.3.2016
Sayı: 389

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

Son yıllarda sanayi kuruluşlarının artış hızı ve buna bağlı olarak atık suların tam arıtılmadan Riva Deresi'ne verilmesi nedeniyle büyük çapta kirlilik sorunu yaşanmaktadır. Dere ve çevresindeki yeşil alanlarda Türkiye'de nadir görülen türlerle birlikte endemik bitkiler de tehlike altındadır. Riva deresinin ve Havzasındaki kirliliğin doğaya ve canlılara verdiği zararların önlenmesi, hızla artan kirlenmeye çözüm bulunması amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM'nin 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 22.03.2016

Nurhayat Altın Kayışeğin
Bursa Mu

Hande

Muht. Akın
Ankara Mu

(4)

Ahmet AKIN
Balıkesir Mu

(1) Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

ÖZKAN YALIN
LİSK

(5)

Hande

Bülent Y. Behlözgün
GİRESUN

(6)

Bülent ÖZ
Gazaklı

(7)

Ayhan Çeng
İzmir

(8)

Hande

Fatma Kaplan Hümeşet
Kocaeli

(10)

Em. MUDAT BİREK
Manisa

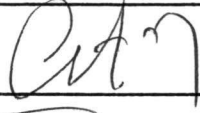
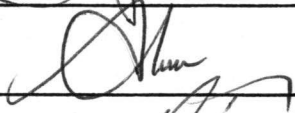
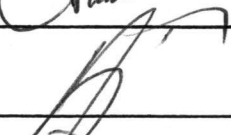
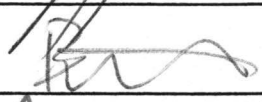
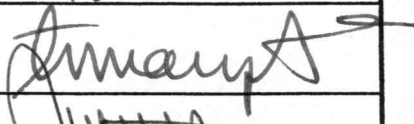
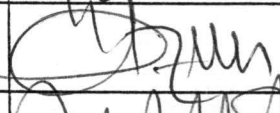
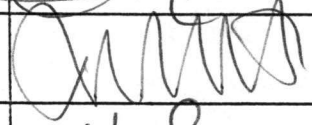
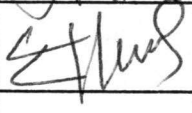
(9)

Em. Oğuz Sander
İzmir Mu

(11)

389 Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
12 DURSAL ADIGÜZEL	İstanbul	
13 Canda YILDIZ	Tekirdağ	
14 Ali AKYILMAZ	İzmir	
15 Akif Ekrci	Görseler	
16 Barış Yarkodas	İstanbul	
17 A. Tuncay Özkan	İzmir	
18 Nikat Yeşil	Ankara	
19 Ali Yiğit	İzmir	
20 Ali Özcan	İzmir	
21 Namık Harutyan	Balıkesir	
22 Davut Kılıç	Antalya	

GEREKÇE

Su hayatın devam ettirilebilmesi için gerekli olan en önemli kaynaktır. Su ve su havzalarının korunması da su kadar önemlidir. İstanbul hızlı şehirleşen bir yerleşim alanı olması nedeniyle birçok sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Artan nüfus karşısında su yetersiz kalmakta ve bunun için belediyeler suyun tasarruflu kullanılması şeklinde kampanyalar yapma yoluna gitmektedirler. Ancak su yetersizliğinden daha kötüsü su kaynaklarının ve su toplama havzalarının kirletilmesi sorunudur. Artan şehirleşmeyle birlikte yeni nüfusun yerleşim yeri yeni su toplama havzaları olmaktadır. Buda kirliliği beraberinde getirmektedir. İçilebilir su kaynaklarının sorumsuzca kirletilmesi, geri dönüşümü olmayan sorunların yaşanmasına zemin hazırlamaktadır.

“Tahminler, artan su ihtiyacı ile giderek azalan temiz su kaynağı eğrilerinin 2030 yılında kesişeceğini göstermektedir. Bu durum doğal olarak evrensel bir kriz olacağı anlamına gelmektedir.”

Bir yerleşim yerinin ne kadar nüfusun ihtiyacını karşılayabileceğini o yerinin yeryüzü şekilleri, jeolojik özellikleri, iklimi, nüfus dağılışı gibi özellikler dikkate alınmalıdır. Diğer taraftan şehrin su ihtiyacının, kanalizasyonun, ulaşım ağının, park ve yeşil alanların planlanması gerekmektedir. Aksi takdirde sıkıntılar daha da büyüyecektir. Daha düzenli ve programlı bir şehirleşme ile plansız ve hızlı kentleşmenin meydana getirdiği sorunları; coğrafya, jeoloji, mühendislik, mimarlık psikoloji ve sosyoloji gibi bilimlerin çalışmalarından yararlanılarak yapılmalıdır. Ancak İstanbul'un çokta yabancı olmadığı bu sorundan belki de daha kötüsü su havzalarının kirlenmeye başlaması olmuştur. Var olan su kaynaklarının yetersiz olduğu kentte kaynakların bilinçsiz tüketilmesi veya kirletilmesi geri dönüşümü olmayan bir tehlikeyi de beraberinde getirmektedir.

Bu anlamda kirlenme sorunuyla yüz yüze kalan diğer adı Çayağzı Deresi olan Riva Deresi, Kocaeli'nin Gebze ilçesine bağlı Tepecik köyü yakınlarından doğup İstanbul ilinde Pendik ve Çekmeköy ilçelerinden geçerek Beykoz'da Karadeniz'e dökülmektedir. Toplam uzunluğu 70 km. olan akarsuyun 38 km.'lik bölümünden su toplayan Ömerli barajı 1972 yılında tamamlanmıştır. Ömerli Barajı, İstanbul İlinin içme suyu ihtiyacının ciddi bir bölümünü karşılamaktadır.

Riva Deresi, Ömerli Baraj Gölü'nden sonra Koçullu, Ömerli, Sırapınar, Hüseyinli, Bozhane, Öğümce, Göllü ve Paşamandıra köylerinden geçerek denize denize döküldüğü nokta olan Çayağzı'na ulaşmaktadır. Akarsuyun bu ikinci bölümü %75-80 oranında ormanlarla kaplıdır. Geri kalan toprakları ise tarım alanları ve otlaklar oluşturmaktadır. Ayrıca Durgun bir suya ve geniş bir yüzeye sahip olduğu için tekne kullanımına uygundur. Yerel çapta balıkçılık etkinlikleri de bu alanda yürütülebilmektedir.

Riva Deresi, özellikle 2005 yılından bu yana hızla kirlenmektedir. **Riva Deresi'ne fosseptikler, dere çevresinde bulunan küçük sanayi atıkları akıtılmakta; izinsiz hafriyat dökümleri yapılmaktadır.** Aynı zamanda örnek gösterilebilecek birçok somut verimle Riva Deresinin hızla kirlendiğini ifade edebilmekteyiz. Bu durum Türkiye'de ender rastlanılan, bitki ve balık türlerinin yanı sıra endemik türlerin de azalmasına, göçmen kuşların doğal ortamlarının bozulmasına, av ve yabani hayatın tehlikeye girmesine mesire alanları ile buradaki tesislerin sahip olduğu doğal cazibesini yitirmesine neden olmaktadır. Riva Deresi

ve Havzasındaki bu olumsuzluklar mikro düzeyde İstanbullular, yerli ve yabancı turistler, makro düzeyde ise Ülkemiz ve dünyamız için önemli bir kayıptır.

Konu ile ilgili olarak 2009 yılında İstanbul il Genel Meclisi'nin bazı Üyelerinin girişimleri ile söz konusu bölgede İstanbul İl Genel Meclisi Çevre ve Sağlık Komisyonu incelemeler yapmıştır.

Komisyon, incelemelerin sonucunda Riva Deresi'nin azı kısımlarında farklı oranlarda kirlenmeler olduğunu tespit etmiştir. Komisyon, Riva Deresi'ni kirleten unsurları maddeler halinde sıralamıştır.

Bu maddeler şu şekilde sıralanmıştır;

- 1) 2005 yılında İSKİ (İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi) Paşaköy Arıtma Tesisi'nin ihtiyaç duyduğu revizyonun yapılması sırasında arıtmanın düşük verimlilikte çalıştırılması,
- 2) Dere çevresindeki küçük sanayi kuruluşlarının arıtma tesislerine sahip olmayışı,
- 3) Dere çevresindeki hayvan çiftliklerinin atıklarının dereye verilmesi,
- 4) Dereye, gizlice vidanjörlerle kaçak döküm yapıldığı iddiası,
- 5) Çevre köylerin fosseptiklerinin devreye girmesi,
- 6) Piknik yapan vatandaşların çöp ve atıkları dereye atması.

Söz konusu tespitlerin ışığında gerek İstanbul il Genel Meclisi'nin bazı üyeleri gerekse duyarlı sivil toplum örgütleri ve çevre sakinleri farklı platformlarda konuyu gündeme getirerek çözüm yollarının tespit edilmesi ve hayata geçirilmesine ilişkin girişimlerde bulunmuşlar da bu güne kadar Riva Havzası'nda yaşanan kirlenme ve bu kirliliğin önlenmesine ilişkin olarak yetkili merciler tarafından ciddi bir girişimde bulunulup bulunulmadığı konusunda yöre halkının bilgilendirilmediği bölgede yaşayan vatandaşlarımız tarafından aktarılmıştır.

Çevre faktörüne duyarlı olan vatandaşlarımızın çabaları, Riva Deresi ve Havzasında yaşanan tahribatı engellemeye yetememektedir. Nitekim 2015 yılının Şubat ayında toplu balık ölümlerinin gerçekleştiği ve dere kirliliğinin ciddi anlamda tehlikeye neden olabilecek boyutları ulusal basına dahi yansımış, havzadaki kirlilik daha doğru bir ifade ile "çevre katliamı" 3. Dünya ülkelerindeki manzaraları akıllara getirmiştir.

Yukarıda arz ve izah olunan gerekçelerle Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

